

[Frede Nielsen.]

meget stor Beklagelse, at dette Lovforslag maa anses for at være nødvendigt. Jeg har personlig i Kommissionen gentagne Gange og tidligt nok appelleret til en Fremskyndelse af Drøftelsen af den endelige Ordning og netop peget paa den Fare, der kunde komme til at ligge i, at vi kom for sent paa Vej med dette Forslag. Det blev altsaa ikke til, at vi kom tidligt nok, og nu er vi i den Stilling, at vi maaske, naar der skal være Udvalgsbehandling om dette Spørgsmaal, ikke naar at blive færdig til 1. April, og derfor maa det foreliggende Lovforslag anses for at være nødvendigt.

Jeg henviser til den højtærede Undervisningsministers Tilsagn i Forelæggelsestalen om, at denne Lov ikke — naturligvis ikke — skal gælde længere, end til den endelige Ordning virkelig er fastlagt. Jeg vil gerne have det Løfte understreget meget stærkt og beder den højtærede Undervisningsminister gøre, hvad gøres kan, for at den endelige Ordning, naar den først er vedtaget, saa hurtigt som muligt føres ud i Livet. Det ligger saadan, at mange af de sønderjyske Skoler, utvivlsomt de allerfleste, er klar til at tage imod de Elever, der skal over i den danske Skole. Jeg beder altsaa om, at det, som den højtærede Undervisningsminister gav Tilsagn om, virkelig bliver opfyldt, saadan at den endelige Ordning træder i Kraft snarest muligt.

Erik Appel: Det foreliggende Forslag er, som nævnt, et Flertalsforslag fra den sønderjyske Skolekommission, og det vil maaske senere som Lov hvile paa en Flertalsbeslutning i dette høje Ting. Det kan beklages, saaledes som den højtærede Undervisningsminister har gjort i sin Forelæggelsestale, bl. a. med Henvisning til, at al Lovgivning vedrørende de sønderjyske Landsdele hidtil er fremkommet som Resultat af Enighed. Men der er ingen Grund til paa Forhaand at gøre den foreliggende Mangel paa Samdrægtighed af større skelsættende Rækkevidde, end den vil vise sig at være i den kommende Praksis. Der er talt alt for stærke Ord fra den Side, der holder paa, at Skoleordningen fra 1920 fremdeles er den eneste rigtige, den eneste værdige, den eneste virkelig frisindede Ordning, medens den af Flertallet i Kommissionen foreslaaede Ordning er et Tegn paa Tilbagegang. Der har endog været Korridorpolitikere paa Spil for muligt at hindre Flertalsindstillingen i at naa videre end til Betænkningen fra den sønderjyske Skolekommission. Jeg nævner dette, fordi Sagen

tjenes bedst ved, at der kastes klart Lys ind over den.

Det maa i denne Sammenhæng være paa sin Plads at minde om, at den sønderjyske Befolkning Tiderne igennem har været præget af stærke indre Modsætninger. Det gælder Aarene omkring 1920, hvor vi stod delt i Aabenraa-folk og Flensborg-folk, det gælder Aarene fra 1864 og op til 1890, da Protestpolitikken og Forhandlingspolitikken brødes. Det gælder ogsaa Tiden mellem vore to Krige, med Modsætningen mellem Sønderjyllands fuldstændige Indlemmelse i Kongeriget og Indlemmelse med provinsiell Selvstændighed.

Ogsaa nu er der Modsætninger fremme, og de gamle og de ældre Tidens Skarphed er paa ny fremme, men det tager ikke Modet fra os dernede. Vi har siden 1870 sunget med Bjørnson: „Jeg vælger mig April, fordi den stormer, fejer, fordi den smiler, smelter, fordi den Evner ejer, fordi den Kræfter vælter, i den blir' Somren til.“

For den, der kender mit Hjemlands Historie, vil det staa lysende klart, at det var gennem fejende Aprilvejr, at den danske Sommer dernede blev til. Derfor rejser mit sønderjyske Sind sig, trods stor personlig Smerte ved at høre gamle Venner tale ned-sættende Ord i Modpartens Lejr, i sikker Forventning om en ny kommende dansk Sommer i mit Hjemland.

Kan der gives nærmere Udtryk for dette? Jeg skal prøve. Vi har gennem nogle Aar levet i Forbandelsens Tegn. Man kan søge at mildne Forbandelsen ved med Redaktøren af det nye tyske Ugeblad „Der Nordschleswiger“ at tale om Umaadeholdets Forbandelse. Det var dog mere end Umaadehold, det var Satanisme.

Ud af denne Satanisme er Menneskeheden ved at redde sig, Danske saa vel som Tyske, og vi prøver at finde et medmenneskeligt Fællesskab, der kan betinge et Fremskridt i Retning af Fred paa Jorden. Dette er det nye. Danskheden i Sønderjylland hævdede sig, da den vaagnede, stærkest i Modsætningsforholdet til Tyskheden, der groft prøvede at undertrykke den. Efter 1920 har Tyskheden søgt at hævde sig ved at fremmane et Modsætningsforhold til Danskheden. Derfor isolerede den sig paa den tildelte politiske Særstilling, søgte at bygge en kulturel Autonomi op, der skulde ende som en Stat i Staten. Efter 1920 førtes Danskheden ud i fuld Frihed og hævdede sig smukt i den uden Undertrykkelsens æggende Indvirkning. Det samme kan nu ske for Tyskheden derved, at man fratager den den politiske Særstilling,